D’66

Utopie of werkelijkheid Elida Wessel-Tuinstra

23 mei 1981

Leest u ook zo graag utopieën, fantasieën over een toekomstige samenleving? Ik wel, utopieën verleggen grenzen, laten zien dat alles anders kan en versterken zo je verbeeldingskracht. En als er één eigenschap is die een politicus steeds moet blijven voeden dan is het verbeeldingskracht.

Nu is er een opvallend onderscheid in die utopieën, sommige scheppen een eigen wereld in de grote boze wereld zoals Frederik van Eeden bijvoorbeeld, die eigen wereld is dan verheffend maar bezadigd, een paradijs zonder vonken; anderen scheppen nieuwe sociale structuren, Robert Owen met zijn ondernemingsdemocratie, nog weer anderen een schrikbeeld , zoals Huxley of Orwell. Er zijn maar enkele utopisten die zich naast het veranderen van de sociale structuur ook bezig houden met mensen. Voor mij zijn zij het meest boeiend.

Daarom beveel ik u nu de in 1915 geschreven Utopie van Charlotte Perkins aan - Moving the mountain of Herland.

Daarin vinden we enerzijds een vasthoudend geloof in de krachten van de mens zelf, zijn mogelijkheden die de huidige zo dikwijls onbenut laat en anderzijds een verzet tegen extreem individualisme en sterke nadruk op gemeenschapszin.

U hoort het al een typische D'66-utopie en geen wonder dan ook dat dit werkje onlangs opnieuw is uitgegeven, (hoogst interessant is het jaartal 1915, de eerste wereldoorlog in volle gang, je moet wel heel wereld-vreemd zijn om dan met een utopie aan te komen, net zo wereld-vreemd als het van mij is om u dit werkje aan te bevelen op de bijna laatste dag van een harde verkiezingscampagne in het jaar 1981).

Politieke vertaling

Toch zal ik de rest van mijn tien minuten laten zien dat dit droombeeld van een andere werkelijkheid al bestaat en dat D'66 nu en in een volgend kabinet niets anders heeft te doen dan die andere werkelijkheid naar boven halen, die 'nieuwe mensen' een kans geven. Zonder kosten. Alles gratis....

Gevangeniswezen. Jan G. noemde al de Bijlmerbajes. Momenteel is er in Nederland een schrijnend plaatstekort in de penitentiaire inrichtingen. Wat doet dit kabinet? Het huis van bewaring in Groningen wordt niet herbouwd, zodat inderdaad gedetineerden uit het noorden in Limburg zitten, maar nog erger: politiecellen worden ge-(liever mis)bruikt

om gedetineerden langere ttijd in vast te houden, tegen de wet. Minderjarigen zitten langdurig in Huizen van Bewaring (ja, echt, kinderen van 15, 16 jaar), zonder dat de regering daar iets aan doet.
D'66 diende moties in die werden aangenomen, helaas niet uitgevoerd.
Is de D'66-oplossing een droombeeld? Nee, want er ligt al een prima rapport: alternatieve straffen geheten, waar nu eens met fantasie (daar heb je het woord weer) op een rijtje gezet is welke andere mogelijkheden er nog zijn om (jonge) mensen duidelijk te maken dat zij over de scheef gingen: verplicht werken ergens bijvoorbeeld, heel wat gezonder dan niets doen in een politiecel. Een D'66 justitie-staatssecretaris zal dat rapport moeten gaan uitvoeren .....
Vreemdelingenbeleid Mede door het kabaal rond de extreem rechtse partijtjes in Nederland is er veel te doen over vreemdelingenhaat. Maar weet u hoeveel honderden mensen zich dagelijks
inzetten voor vreemdelingen? En hoe reageerde dit kabinet?
Het stuurde de politie de kerken in om de letter van de wet te doen uitvoeren. Vindt u het gek dat van deze hulpverleners zich vele van de politiek afwenden? Waarom moet het de Raad van Kerken zijn die een emigratieplan bedenkt voor Christen-Turken? Er is toch een motie van D'66 aangenomen dat er een geïntegreerd beleid gevoerd moet worden: samenwerking tussen buitenlandse zaken, ontwikkelingssamenwerking en justitie om een vreeemdelingenbeleid van de grond te krijgen dat de oorzaak van die te grote toevloed naar ons land van buitenlanders weg helpt nemen, namelijk de slechte welvaarts- verdeling in de wereld ....
Hulpverleners kun je bij zo'n beleid positief inschakelen.....
Geen inspiratie van D'66, mijnheer Wiegel? U liet zich niet inspireren. Want om geïnspireerd te worden moet je open staan voor andere ideeën.
Zo ook bij het geweld. Wat is er door de regering gedaan om een eind te maken aan de heilloze geweldsspiraal. Weet u dat er nu al iedere dag tegenover geweld andere oplossingen worden geboden. Blijf van mijn lijf huizen en de vereniging tegen kindermishandeling zijn zulke voorbeelden. Niet geweld met geweld beantwoorden, maar tegenkrachten ontwikkelen die geweld geen kans meer geven. We hadden het over een toekomstige samenleving, maar weet u dat de helft van alle krakers voorstanders en praktiseerders zijn van geweldloze actie. Herinnert u zich nog hoe ze in die ijskoude februariweken daar in Nijmegen hun huisjes bewaakten. Hoe werd dit

beantwoord? Het bestuur wist niets anders te doen dan grootschalig politie- geweld te organiseren en de marechaussee tot Bijstand op te roepen. Dit soort oplossingen die alles en iedereen frustreren.
ook de politie en de marechaussee, mogen wij niet toelaten. Democratisering van de samenleving is niet voor niets onze doelstelling. Politiebeleid moet tevoren in de gemeenteraad besproken worden en democratisering van de politie dient een duidelijk uitgangspunt te zijn van de nieuwe politiewet. Overbodig, zei dit kabinet en diende een traditioneel wetsontwerp politie in dat het 10 jaar geleden misschien aardig gedaan zou hebben.
Om de eigen verantwoordelijkheid van de politieman te versterken probeerden wij ruimte te scheppen voor gewetensnood bij de politie. De motie werd verworpen. Het CDA zag nu toch niet zoveel in het geweten. En de politieman blijft bekneld in het structureel geweld van de strakke hiërarchie.
Die inspireert niet tot eigen initiatief en flexibiliteit.
Ook het veel te groot vandalisme wordt niet bestreden door steeds maar meer politie, maar door mensen in een wijk samen verantwoordelijk te maken voor hun telefooncellen, scholen, plantsoenen..
Allemaal zaken die niets kosten, maar wel een andere benadering vragen.
Gezondheidszorg
De menselijke maat raakte ook in de gezondheidszorg zoek.
Het kabinet wilde meer doelmatigheid, maar weigerde patiënten rechten in de wet op te nemen. D'66 amendement op dit punt aangenomen, en dus eindelijk heeft de patiënt enkele rechten.
De doelmatigheid ging echter door; in de afgelopen 5 jaar. zijn 150 kleine ziekenhuizen gesloten, ja echt 150. Ook in de Zwakzinnigenzorg zien we kleinschalige tehuizen verdwijnen. D'66 Zeeuws Vlaanderen heeft een prachtig model ontwikkeld
waarin goed onderbouwd aangetoond hoe je kleine ziekenhuizen kunt handhaven en toch doelmatig kunt zijn. Waarom kan het kabinet dit toch niet zelf bedenken? Daarvoor moet je vanuit mensen denken.
Zo ook bij het wonen .
Wist u dat er in Nederland al 4000 woongemeenschappen bestaan. Mensen die anders wonen dan onze woonburokratie en rijtjeshuizen hen opdringen. Die gewoon weigeren alleenstaand te zijn of weigeren de emotionele beperkingen van het traditionele gezin te

aanvaarden. Laat een D'66-kabinet nu eens de helft van ons honderdduizend-woningenplan aan dit soort gemeenschappen toewijzen. Hun gemiddelde woonbezetting is bovendien stukken hoger dan doorsnee en ze bouwen vast de woning gedeeltelijk met eigen handen. Ook al weer goedkoop.
En zo zou ik nog uren door kunnen gaan, niet over de utopie van morgen, maar over de mensen van nu zoals dat bejaardentehuis in Bad Segeberg, waar de mensen zichzelf bedruipen alleen van een uitkering, maar waar ze weer hun eigen groente en aardappels zijn gaan weken en kippen houden en waar de mensen nu ontzettend oud worden en bar gelukkig zijn, omdat ze het de hele dag zo ontiegelijk druk hebben. En u las toch ook over het project 'mensen zonder werk", dat talloze mogelijkheden noemt voor een zinvol bestaan voor niet-actieven.
Slot: Economische recessie, jammer, maar voor D'66 een unieke kans te laten zien dat een ander beleid, andere oplossingen mogelijk zijn, nee noodzakelijk zijn. Dat ze al aangereikt worden op talloze plaatsen en daardoor bevestigen dat utopieën werkelijkheid zijn en kunnen worden.
Dat ligt aan 26 mei.